

Rezümé

A halált okozó súlyos testi sértés és a szándékos emberölés elhatárolása a Szegedi Királyi Ítéltábla gyakorlatában (1891-1900)

Mindezek alapján a kutatásom fókuszában a Csemegi-kódexben szabályozott halált okozó súlyos testi sértés és szándékos emberölés bűncselekmények elhatárolási kérdései állnak a Szegedi Királyi Ítéltábla joggyakorlatában az 1891 és 1900 közötti időszakban.

A kutatásom módszertanát tekintve a dolgozat minden fejezetét három részre osztottam. Először az 1878. évi V. törvénycikk hatályba lépése (1880) előtti szakirodalmat elemzem, majd az Ítéltábla és a Magyar Királyi Curia ítélezési gyakorlatát 1891 és 1900 között és a korabeli szakirodalmat. Ezt követően többször hivatkoztam a vizsgált korszakot követően megjelent szakirodalmi forrásokra, mert a Csemegi-kódex megjelenése után évtizedekkel is hivatkoznak a kódex dogmatikai tételeire.

A kutatásom primer forrásai a Szegedi Királyi Ítéltábla büntetőügyei, a Magyar Királyi Curia döntvényei és az 1878. évi V. törvénycikk indokolása. A válogatott szekunder források a korszak nagy büntetőjogászainak munkái úgy, mint Pauler Tivadar, Löw Tóbiás, Edvi Illés Károly, Finkey Ferenc és Angyal Pál.

Dolgozatomban a vizsgált évtized büntetőügyeiből a dolgozat témáját képező két bűncselekmény tárgyában azt a 47 büntetőügyet dolgoztam fel, amelyekben kifejezésre jut az ölési és a testi sértési szándék elhatárolásának kérdése.

A dolgozatban az eddig nem vizsgált szegedi joggyakorlatot kívánom bemutatni a tárgyi és alanyi tényezők feltárása mellett.

Vizsgáltam a bűncselekmény tárgyi oldalát tekintve a bűncselekmény elkövetéséhez használt eszközt, majd az elkövető által a bántalmazáskor kifejtett erőt, az ütés, a szúrás, a lövés irányzottságát, a többszöri támadást. Ezt követően számításba vettem a sérülés helyét, jellegét, valamint az elkövető kijelentéseit és a cselekmény kifejtése utáni magatartását.

Az elkövető tudatában megjelenő alanyi oldalon tanulmányoztam az elkövető személyes tulajdonságait és az elkövetőben a cselekményt kiváltó indítóokot. Feltártam a cselekmény elkövetéséhez vezető eseményeket, amely szorosan összefügg az elkövető és a sértett közötti kapcsolattal.

A vizsgált időszakban kimunkált elhatárolási szempontok, a szegedi joggyakorlatból hozott jogesetek hozzájárulnak a hatályos jogfejlődés történeti alapjainak megértéséhez, különös tekintettel a 3/2013. Büntető Jogegységi Határozatra, ami a testi sértési és az emberölési szándék elhatárolásáról szóló elvi jelentőségű döntés.